

Comarques: Berguedà || **Dificultat:** Dificil || **Mitjans Locomoció:** A peu || **Distància:** 13.8 km ||
Desnivell Pujada: 1030.0 m || **Desnivell Baixada:** 720.0 m || **Senyalització:** Sí || **Durada:** 4 h 40 min

Cavalls del Vent. 4 Gresolet-Refugi de Sant Jordi

L'estiu del 2003 els guardes dels vuit refugis del Parc Natural del Cadí-Moixeró van idear un itinerari circular que els enllacés recorrent indrets de gran bellesa natural i paisatgística de les serres de la Tosa, el Moixeró, el Cadí i el massís del Pedraforca (a les comarques del Berguedà, la Cerdanya i l'Alt Urgell). Van batejar-lo com a Cavalls del Vent fent referència a la traducció catalana del mot tibetà que designa les banderoles d'oració budistes (lungta) que es posen en els cims i els colls de l'Himàlaia per enviar als quatre vents pregàries de pau i germanor. La travessa, que ha estat un èxit en nombre de participants i molt ben valorada des del primer any, es presenta en tres modalitats no excloents entre si segons si es planteja amb una finalitat esportiva, competitiva, o bé lúdica: en menys de 24 h, en menys de 36 i sense límit de temps dins la temporada (quan els refugis resten oberts, de mitjan juny a finals de setembre). Nosaltres l'hem dividida en cinc etapes sortint des del refugi de Rebot en el sentit contrari al de les agulles del rellotge tenint en compte la longitud i el desnivell acumulat de cadascuna, essent perfectament assumible per a un senderista mitjà habituat a la muntanya. Tanmateix, si no es pot o no es vol fer-la tota seguida hi ha la possibilitat d'escurçar-la o dividir-la en dues visites (per exemple, dos caps de setmana), ja que la proximitat entre els refugis dels Cortals de l'Inglà (Cerdanya) i el de Sant Jordi (Berguedà) -connectats pel GR 107 pel coll de Pendís i fàcilment accessibles des de Bellver i Riu de Cerdanya ambdós i des de cal Cerdanyola el darrer-permet tenir-los com a punt d'inici i final del recorregut occidental o oriental de la travessa.

El trajecte està senyalitzat amb marques de color taronja (excepte del prat d'Aguiló al pas de Gosolans, on només es troben les del PR C-124), que sovint comparteixen protagonisme amb les dels senders de gran recorregut (blanques i vermelles), petit recorregut (blanques i grogues) i d'altres d'àmbit local (blanques i verdes) que solquen el parc natural. Són més de 70 km d'itinerari que discorren entre els 902 m -a la vall del riu Bastareny- i els 2513 m d'altitud (al refugi de Niu d'Àliga; 2536 si s'ascendeix, com es proposa, a la Tosa) acumulant un desnivell positiu de 4800 m que deixen a l'abast del caminant variats ecosistemes i racons tan emblemàtics i espectaculars com els cims de la Tosa i de les Penyes Altes de Moixeró, la cara nord del Cadí, les serres Pedregosa i de Gisclareny, el Pedraforca, la baga de Gresolet, els Empedrats i les valls del Bastareny i de Gréixer. També es contempen diversos masos disseminats i antics edificis plens d'història com el santuari de Gresolet, l'ermita de Sant Martí del Puig i l'església de Sant Andreu de Gréixer.

Qualsevol dels vuit refugis protagonistes de la Cavalls del Vent pot ser-ne el punt de partida: excepte el de Niu d'Àliga, tots estan situats al costat o a prop d'alguna pista forestal fins a on es pot arribar amb vehicle. Ofereixen serveis de pernoctació i de restauració (si es necessita quelcom més -dutxes d'aigua calenta, llençols, carregar piles, etc- cal consultar-ho als guardes prèviament). Es pot accedir a les poblacions properes en transport públic amb autocar o bé amb tren fins a Manresa (FGC i RENFE), la Molina i Puigcerdà (RENFE; línia Barcelona-Puigcerdà).

Aquesta etapa s'endinsa per dos dels indrets de major valor ecològic i millor conservats del Parc Natural del Cadí-Moixeró: la baga de Gresolet, posseïdora d'un microclima propi de caire atlàntic que possibilita una abundant presència d'arbres caducifolis als seus boscos com el faig, el roure i la moixera, que dibuixen un magnífic paisatge policromat a la tardor, la millor època de l'any per passejar-s'hi, i els Empedrats, un espectacular engorjat entre el Cap de la Boixassa i la Roca Tallada format pels torrents del Forat i del Pendís, tributaris del riu Bastareny, que compta amb una esplèndida vegetació de ribera. Pràcticament tota la caminada es fa per l'interior del bosc, essent també l'etapa de la Cavalls del Vent que discorre a menor altitud (a prop del molí del Forat, vora el riu Bastareny, es troba el punt més baix de la travessa amb 902 m). Es pot visitar la petita ermita d'origen romànic de Sant Martí del Puig, ubicada al cim del puig de la Baga,

des d'on es gaudeix d'una excel·lent panoràmica que abasta la serra de Gisclareny, el puig dels Terrers, el Moixeró, la Roca Tallada i la vall del Bastareny. El refugi de Sant Jordi pot ser, com el coll de Vimboça a la segona jornada, un punt estratègic per escurçar o dividir al gust la travessa.

0,00 km (1242 m). Refugi del Gresolet. S'inicia l'etapa anant a cercar al nord, passant pel costat d'una font, la pista que puja al coll de la Bauma: cal agafar-la a la dreta (NE; km 0,34, 1251 m). A mà esquerra (O) s'observa el camí que, resseguint el curs del torrent de les Mulleres, ascendeix al Collell (franges blanques i verdes). Tot seguit (km 0,35, 1252 m), just al primer revolt a la dreta que es troba, s'abandona la pista i es pren un sender de l'esquerra (NE) que fa drecera remuntant el torrent del coll de la Bauma fins al coll homònim tot endinsant-se per l'esplèndida baga de Gresolet. Ambient fresc i ombrívol, amb abundants faigs, avets, roures, boixos, moixeres i força molsa. Es creua la mateixa pista dos cops (km 0,69, 1321 m i km 1,27, 1443 m) en sengles revolts a mà dreta per continuar ascendint en el mateix sentit de la marxa (NE/E) pel senderó que se segueix.

1,78 km (1574 m), 0 h 55 min. La tercera vegada que es desemboca a la pista s'és al coll de la Bauma, on hi ha una font i una àrea de lleure. Cal travessar la pista -que per l'esquerra (NE) puja al Collell i per la dreta (SE) baixa al coll de la Bena, Gisclareny i Bagà-, senyalitzada com a GR 150 i GR 107 (Camí dels Bons Homes), i davallar cap a llevant per un sender d'enfront que ressegueix el torrent de Murcarols per dins del bosc (rètol indicador). En creuar-lo i deixar-lo a l'esquerra (O) a sota del Clot de la Pleta de l'Olla (km 2,70, 1458 m), després d'haver passat pel costat d'una bassa i una font (km 2,03, 1540 m), es remunta (E/NE) a migdia de la solana de Murcarols. 450 m més endavant se segueix per una pista que travessa una torrentera (km 3,38, 1410 m) i ascendeix fins al coll de la Bena.

4,40 km (1437 m), 1 h 30 min. Coll de la Bena. S'albira al nord el Comabona, el puig dels Terrers, el serrat de la Muga i la solana de Murcarols, el Cap de la Bòfia a l'oest, la Voltrera a l'est i, caminant uns metres al sud, les serres de Gisclareny i d'Ensija a migdia. Cruïlla de pistes (pal indicador): la de més a la dreta (NO) baixa del coll de la Bauma, la carretera d'enfront (SE) es dirigeix a Gisclareny i Bagà i la de l'esquerra (NE) porta a Murcarols. Se segueixen els senyals dels GR 150 i 107 pel caminó que descendeix al nord per la torrentera, voreja la font Vella (km 4,48, 1420 m) i seguidament es dirigeix a llevant (NE) per l'interior de la baga de Murcarols, al vessant septentrional de la Voltrera. Bosc espès de pi roig, avellaners, boixos, moixeres i d'una ombrívola i frondosa vegetació. Es creua la pista que duu a Murcarols (km 5,62, 1325 m), el rec del mateix nom i el torrent de Prat de Rei.

6,86 km (1143 m), 2 h 08 min. A prop del collet de Murcarols (N) se surt a la pista abans esmentada, que es pren a la dreta (NE) davallant suaument i flanquejant la cara nord de la serra de Gisclareny. A mesura que es baixa es gaudeixen d'extenses vistes que abasten, al nord i a llevant, la vall del Bastareny, el Moixeró, les Penyes Altes, la Tosa i el Puigllançada. Es deixa un trencall a mà esquerra (NE; km 7,43, 1099 m) i es travessa el torrent del Puig (km 8,16, 1026 m).

8,77 km (979 m), 2 h 35 min. Bifurcació: en un revolt a la dreta (SO) s'abandona la pista, que més endavant conflueix a la carretera de Gisclareny, i es trenca a l'esquerra (NE; pal indicador) per un camí ample que mena al mas del Puig, edifici enrunat d'origen medieval i reformat al segle XVIII que compta amb una singular teulada a quatre aigües. Està situat als peus del puig de la Baga, coronat per la petita ermita romànica (s. X) avui restaurada de Sant Martí del Puig (pot visitar-se; la porta sempre és oberta). Darrere del temple hi ha una pedra amb una empremta amb forma de peu batejada com a Petjada de la Mare de Déu. Davant del mas, s'agafa un sender de l'esquerra (N; km 8,95, 990 m) que davalla en direcció nord a ponent del puig de la Baga fins a sortir a la pista (km 9,53, 903 m) que ressegueix el riu Bastareny i es dirigeix a Monnell i a la font de l'Adou (O): cal prendre-la a la dreta (N/NO).

9,59 km (902 m), 2 h 47 min. Es deixen enrere les runes del molí del Puig o del Forat, que fou reconvertit en habitatge al segle XIX, es creua per un pont el Bastareny i s'arriba a cal Cerdanyola (km 9,94, 915 m), antiga masia avui habilitada com a casa de colònies. Es pot emplenar la cantimplora a la font Nostra. En aquest punt es deixa la pista que, com els GR 150 i 107 que se segueixen, se'n va (E/SE) a Bagà, i es continua en direcció NE pel sender de l'esquerra que remunta a ponent del torrent del Forat o de la Font del Faig (pal indicador), tributari del Bastareny. D'aquí fins al refugi de Sant Jordi el trajecte també està senyalitzat amb

les franges blanques i grogues del PR C-125. Es passa per la dreta de la casa de l'Hostalet (km 10,01, 920 m), actualment també enrunada, que serví d'hostatge -com el seu nom indica- als caminants que recorrien el camí ral cap a la Cerdanya. Conserva encara part de la seva originària estructura medieval (s. XVI). S'avança per un entorn molt ombrívol, fresc i humit a través d'un frondós bosc de pi roig, boixos, alzines i d'una magnífica vegetació de ribera.

10,64 km (970 m), 3 h 06 min. Es creua el torrent del Forat pel pont dels Empedrats i es puja ara per la seva dreta (E). Es deixa a l'esquerra (NO; km 10,89, 992 m) un desviament que porta al Bullidor de la Llet, espectacular surgència d'aigua quan el cabal del riu ho permet (a l'estiu i a l'hivern sol estar sec), i ja s'entra a l'imponent paisatge engorjat del congost dels Empedrats (rètol de fusta). Es tracta d'un dels paratges naturals més impactants del Parc Natural del Cadí-Moixeró i de la travessa. Cal anar amb compte si ha plogut molt, ja que les crescudes sobtades del torrent poden fer perillosa la ruta. A partir d'aquí es travessarà el torrent diverses vegades a través d'una espessa vegetació i entre nombrosos salts d'aigua -alguns de gran bellesa i vistositat com la Cua de Cavall- buscant sempre els passos més accessibles per ascendir entre els verticals cingles de roca calcària. Bones perspectives a migdia de la serra de Gisclareny.

11,19 km (1052 m), 3 h 20 min. L'itinerari deixa a la dreta (E/NE) el torrent del Forat i s'enlaira (NE) fent ziga-zagues entre la coma Castellana (E) i els contraforts orientals del Cap de la Boixassa (O) fins a l'estret d'Escriu (km 11,95, 1184 m), des d'on es remunta (NO) per l'espessa fageda de la baga homònima ara a ponent del torrent del Pendís. Després de creuar-lo tres cops es fa una darrera pujada cap al NO, per l'interior d'un bosc en què predomina el pi roig i el boix, fins a trobar un pal indicador que mena en pocs metres al refugi de Sant Jordi (km 13,80, 1561 m, 4 h 40 min), on finalitza la jornada. És aquest un punt estratègic de la Cavalls del Vent, ja que, situat al costat de la font del Faig entre el Cap del Pinosell (O), el turó de Prat Agre i el Solà de la Font del Faig (N), permet pujar (NO) al coll de Pendís (pel GR 107) i al de Vimboca (pel GR 150-1) per escurçar o dividir la travessa baixant a la Cerdanya pel vessant nord del Moixeró.

Informació pràctica

Es recomana dur cartografia de l'entorn. És necessari proveir-se de roba i calçat adequats, aigua i menjar suficient. Els usuaris d'aparells GPS poden descarregar-se els tracks i els Way Points des de la fitxa de la ruta.

Adreces

Oficina Comarcal de Turisme del Berguedà

Ctra. C-16, km 96.20

08600 Berga

93 822 15 00

turisme@elbergueda.cat

www.elbergueda.cat

Centre d'Informació del Parc Natural del Cadí-Moixeró

C/ de la Vinya, 1

08695 Bagà

93 824 41 51

93 824 43 12

pncadimoixero.dmah@gencat.cat

mediambient.gencat.net/cat/el_medi/parcs_de_catalunya/cadi/

Consorci de Turisme de l'Alt Berguedà

Ctra. C-16, km 96,20

08600 Berga

93 822 21 12

info@altbergueda.cat

www.altbergueda.cat

Refugi del Gresolet

08697 Saldes

600 605 530

refugidelgresolet@areadigital.net

www.refugidelgresolet.com

Refugi de Sant Jordi

08694 Guardiola de Berguedà

619 239 860

Cavalls del Vent

08695 Bagà

info@cavallsdelvent.com

www.cavallsdelvent.com

Font

ACNA, S.L.